

ÇINAR CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

ŞİKAYET EDEN : Diyarbakır Barosu Başkanlığı

VEKİLİ :

ŞÜPHELİ : Yürütülecek Tahkikat Sonucu Tespiti Yapılacak Kişi Veya Kurumlar

SUÇ KONUSU : Birden Fazla İnsanın ölümüne ve yaralanmasına sebebiyet verme, Genel Güvenliğin Kasten Tehlikeye Düşürülmesi, Görevi Kasten Kötüye Kullanma

AÇIKLAMALAR :

Diyarbakır İli Çınar ilçesi Köksalan Kırsal Mahallesinde çıkan ve rüzgârın şiddetiyle Yazçıçeği, Bağlık ve Ağaçsever mahallelerini etkileyen yangın, Mardin Mazıdağı ilçesi Yücebağ, Şenyuva ve Yetkinler mahallesi istikametine doğru da ilerlemiştir. Sabah saatlerinde kontrol altına alınabilen yangında, Suç duyurusunda bulunduğu sırada tespiti yapılabilen maalesef Diyarbakır'da üç vatandaşımız, Mardin'de iki vatandaşımız hayatını kaybetmiş, Diyarbakır'da 11, Mardin'de ise 18 vatandaşımız yaralanmıştır. Yaralıların tedavileri devam etmektedir.

Kamuoyuna yansıyan haber içeriklerinde, köylülerin elektrik direklerinden çıkan kıvılcım neticesinde yangının başladığını, yangına yapılan müdahalenin geç ve yetersiz olduğu hususunda haber içerikleri mevcuttur.

Kasten Öldürme Suçunun Yangın, Su Baskını, Tahrip, Batırma Veya Bombalama ya da Nükleer, Biyolojik veya Kimyasal Silah Kullanmak Suretiyle İşlenmesi (TCK M. 82/1-c)

5237 sayılı TCK'nın 82/1-c maddesinde eylemler tek tek sayılmak suretiyle yangın, su baskını, tahrip, batırma, veya bombalama ya da nükleer, biyolojik veya kimyasal silah kullanmak suretiyle kasten öldürme suçuna yer verilmiştir. Kanun koyucu yaşama hakkının korunması noktasında adam öldürme suçunun bu nitelikte genel tehlike oluşturan eylemlerle işlenmesini daha ağır bir eylem olarak kabul etmiş ve bu nitelikteki öldürme eylemlerini ağırlaştırılmış müebbet hapis ile cezalandırmıştır.

Failin amacı sadece yangın çıkarmak ise ve ölüm de bu yangının neticesi sonucu meydana gelmiş ise bu durumda failin taksirle, bilinçli taksirle ya da olası kastla adam öldürme eyleminden sorumlu tutulması gerekir. Olası bir yangın ve kızışma halinde güç ve tehlikeli durumlar yaratacağını öngörülmesine karşın, gerekli önlemler alınmaksızın neticenin meydana gelmesinde sorumluluğu bulunanların TCK'nın 82/1-c maddesi gereğince yargılanması gerekmektedir.

5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 21. maddesinin 1. fıkrasında " Suçun oluşması kastın varlığına bağlıdır. Kast, suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir" şeklinde düzenlenerek, doğrudan kast tanımlanmıştır.Buna göre, doğrudan kast; öngörülen ve suç teşkil eden fiili gerçekleştirmeye yönelik irade olup, kanunda suç olarak tanımlanmış eylemin bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi ile oluşur. Olası kast TCK'nın 21. maddesinin 2. fıkrasında; "Kişinin, suçun kanunî tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğini öngörmesine rağmen, fiili işlemesi hâli" biçiminde

tanımlanmış, fıkra gerekçesinde ise; “Olası kast durumunda suçun kanuni tanımında yer alan unsurlardan birinin somut olayda gerçekleşebileceği öngörülmesine rağmen, kişi fiili işlemektedir. Diğer bir deyişle, fail unsurların meydana gelmesini kabullenmektedir.” şeklinde, olası kastın uygulanma şartları belirtilmiştir. Öğretide de, olası kast, suçun kanuni tanımındaki objektif unsurların gerçekleşebileceği, ciddi bir şekilde mümkün görülmesine rağmen, fiilin işlenmesi suretiyle tipikliğin gerçekleşmesi şeklinde tanımlanmıştır. (Koca/Üzülmez; Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler; 4. Baskı; sh. 152.)

Fail, hareketinden doğacak sonuçları bilerek ve isteyerek hareket etmişse kast gerçekleşmiştir. Buna karşılık, fail belli bir sonucu gerçekleştirmek üzere hareket ederken, bunun yanında başka sonuçların meydana gelmesini de göze almış ve bu sonuçlar da gerçekleşmişse, failin bu sonuçlar açısından da kasten hareket ettiği kabul olunur. Çünkü fail, asıl kastettiğinden başka, hareketinden doğacak diğer sonuçları tahmin ettiği veya öngördüğü halde hareketini devam ettirmiştir. Dolaylı kast olarak adlandırılan bu kast türüne, belirli olmayan kast, gayrimuayyen kast, olursa olsun kastı veya dolus eventualis de denilmektedir. (N. Centel, Türk Ceza Hukukuna Giriş, 2.Bası, s.349, Artuk-Gökçen-Yenidünya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Cilt 1, s.597 vd.), (A. Ö., Ceza Hukuku Genel Hükümler, Cilt.2, s. 293 vd, Uğur Alacakaptan, Suçun Unsurları, s.139 vd., Timur Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler, s.312 vd.)

Şayet failin gerçekleştirdiği eylemin olası bazı sonuçlara neden olabileceğini öngörmesine ve bu sonuçların gerçekleşmesinin mümkün ve olası olarak tasavvur etmesine rağmen olası sonucu kabullenerek eylemi gerçekleştirmesi halinde olası kast gündeme gelecektir. Doğrudan kasttaki bilme ve isteme unsuru, olası kast ile doğrudan kast arasındaki farkın ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Olası kastı doğrudan kasttan ayıran en temel unsur; suçun kanuni tanımındaki unsurların ortaya çıkmasının kesin olmayıp, olasılık düzeyinde olmasıdır. Olası kastta fail, kesin olan bir sonucu değil, büyük bir olasılıkla gerçekleşecek olan sonucun ortaya çıkması halini göze almaktadır. Bu halde fail, bu olası sonucu olursa olsun düşüncesi ile göze alarak suç yolunda ilerlemektedir. Diğer bir deyimle, burada fail olası sonucun ortaya çıkmaması için herhangi bir çaba sarf etmemektedir. Yani olası kastta fail, eyleminin kanunda tanımlanan sonucun ortaya çıkmasına neden olacağını olasılık düzeyinde öngörmesine karşın, bu sonucun ortaya çıkmasını kabullenmektedir.

Yangın faciasında 6 kişinin yaşamını yitirdiği, 29 kişinin ise hayatı tehlike oluşturacak şekilde yaralandığı kamuoyuna yansımıştır. Bu bağlamda, tespiti yapılacak fail/lerin kasten insan öldürme ve kasten insan öldürmeye teşebbüs suçlarından yargılamalarının yapılması gerekir. Kamuoyuna yansıyan haber içerikleri gözetildiğinde, ivedilikle yangının çıkış sebebinin belirlenmesi, faile/lerin tespiti ile birlikte, TCK'nın 82/1-c maddesi kapsamında yargılamalarının yapılması gerekir.

Genel Güvenliğin Kastan Tehlikeye Sokulması Suçu (tck 170. Madde)

Genel güvenliği tehlikeye düşürme suçu, 5237 sayılı TCK'nın “Topluma Karşı Suçlar” kısmında, “Genel Tehlike Yaratan Suçlar” bölümünde TCK m.170'de yer almaktadır. Maddenin kanunda düzenlendiği yer dikkate alındığında, suç ile toplumun bazı genel nitelikteki tehlikeli davranışlardan korunmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır. TCK m.170/1'e göre somut tehlike yaratarak genel güvenliği kasten tehlikeye düşürme suçu, kişilerin hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek tarzda aşağıdaki seçimlik hareketlerin yapılmasıyla vücut bulur:

- a) Yangın çıkarma,
- b) Bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olma,
- c) Silahla ateş etme veya izinsiz patlayıcı madde kullanma.

Diyarbakır İli Çınar İlçesi Köksalan Kırsal Mahallesiinde çıkan ve rüzgârın şiddetiyle Yazçıçeği, Bağrık ve Ağaçsever mahallelerini etkileyen yangın, Mardin Mazıdağı ilçesi Yücebağ, Şenyuva ve Yetkinler mahallesi istikametine doğru, geniş bir alanda devam eden yangına sebebiyet veren veyahut sorumluluğu bulunan kişi/lerin tespiti ile haklarında etkin bir soruşturmanın yürütülmesi gerekir.

Görevi Kötüye Kullanma Suçu(tck Madde 257)

5237 sayılı TCK'nin 'Görevi kötüye kullanma' başlıklı 257. maddesi;

'(1) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme göstererek, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.' hükümlerini amirdir.

Buna göre; TCK'nin 257. maddesinde yazılı 'görevi kötüye kullanma' suçunun faili; 'kamu görevlisi'dir.

Yangının çıktığı alan itibariyle, ilgili kurum görevlilerinin zamanında ve etkin bir müdahalede bulunmadıkları belirtilmektedir. Bu hususta, yangının çıkış zamanı, öğrenme ile birlikte ne zaman müdahale edildiği, etkin bir yangın söndürme faaliyetinde bulunulmadığı, hususlarında gerekli tahkikatın yapılarak, görevlerinin gereklerine aykırı hareket eden görevlilere ilişkin TCK'nın 257. Maddesi kapsamında görevi kötüye kullanma suçu açısından etkin bir soruşturmanın yürütülmesi gerekir.

"Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması" başlıklı 56. Maddesi; "-Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.

Yukarıda belirtilen Anayasa hükmü uyarınca Devlet; çevreyi korumak, zarar görmüş veya görmekte ise de derhal müdahale edip bu zararı engellemek ve etkili bir şekilde iyileştirmek zorundadır. Diyarbakır İli Çınar ilçesi Köksalan Kırsal Mahallesiinde çıkan ve rüzgârın şiddetiyle Yazçıçeği, Bağrık ve Ağaçsever mahallelerini etkileyen yangın, Mardin Mazıdağı ilçesi Yücebağ, Şenyuva ve Yetkinler mahallesi kapsayan büyük bir alanda yaşanan facia nedeniyle, yangının nedenlerinin etkili bir şekilde soruşturulmasını ve faillerinin tespiti ile cezalandırılmasını talep ederiz.

HUKUKİ NEDENLER : Anayasa, 56. Maddesi, TCK 85, 170/1-2, 257 maddesi ve diğer yasal nedenler

DELİLLER : Görüntü kayıtları, itfaiye ekiplerince tutulan tutanaklar, tapu kayıtları, ilgili

kurum tarafından yürütülen tahkikat evrakları ve diğer tespiti yapılacak deliller

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda kısaca açıklanan nedenlerle;

-Savcılığımızca yürütülecek tahkikat sonucunda tespiti yapılan failer,

-Yangının başlamasında veya gereği gibi müdahale edilmemesinde sorumluluğu bulunanlar, hakkında etkili bir soruşturma yürütülmesi ve haklarında kamu davası açılıp cezalandırılmalarını, talep ederiz.

DİYARBAKIR BAROSU BAŞKANLIğI